

UZASADNIENIE

Rządowy projekt ustawy o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2021, zwany dalej „projektem ustawy”, jest ściśle związany z rządowym projektem ustawy budżetowej na rok 2021.

Regulacje przedmiotowego projektu ustawy mają charakter komplementarny do przekazanego pod obrady Rady Dialogu Społecznego przez Radę Ministrów w dniu 28 sierpnia 2020 r. projektu ustawy budżetowej na rok 2021.

Przedłożone rozwiązania, w tym propozycje zmian niektórych ustaw znajdują swoje odzwierciedlenie i wymierną korelację w kwotach ujętych w projekcie budżetu państwa na przyszły rok i wiążą się z prawidłową realizacją ustawy budżetowej na rok 2021.

Przepisy związane z pragmatyką zawodową nauczycieli (art. 1–3 i art. 57)

Zgodnie z art. 70a ust. 7 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2019r. poz. 2215), w budżecie ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania na doskonalenie zawodowe nauczycieli wyodrębnia się środki w łącznej wysokości 2700 średnich wynagrodzeń nauczyciela dyplomowanego na realizację ogólnokrajowych zadań w zakresie doskonalenia zawodowego nauczycieli.

W **art. 1** proponuje się zachować w roku 2021, wzorem lat ubiegłych, mechanizm umożliwiający elastyczne kształtowanie wysokości środków wyodrębnionych w budżecie ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania na dofinansowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli. Zmiana ta nie będzie miała negatywnego przełożenia na realizację zadań z zakresu doskonalenia zawodowego nauczycieli. W dyspozycji Ministra Edukacji Narodowej są bowiem również środki na realizację projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej na doskonalenie nauczycieli.

W **art. 2** proponuje się wprowadzenie zmian w zakresie sposobu ustalania wydatków na fundusz nagród dla nauczycieli za ich osiągnięcia dydaktyczno-wychowawcze w budżetach wojewodów oraz budżecie ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania. Powyższa zmiana umożliwi utrzymanie na dotychczasowym poziomie wydatków na ten cel oraz elastyczne kształtowanie wysokości środków w zależności od realnego zapotrzebowania.

Art. 3 - zgodnie z art. 70a ust. 4 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta nauczyciela w budżetach wojewodów wyodrębnia się środki na wspieranie organizacji doradztwa metodycznego na obszarze województwa, w łącznej wysokości 12 400 średnich wynagrodzeń nauczyciela dyplomowanego. Zgodnie z art. 3 ustala w roku 2021 proponuje się wyodrębnienie środków w budżetach wojewodów na wspieranie organizacji doradztwa metodycznego na obszarze województwa w oparciu o średnie wynagrodzenie nauczyciela dyplomowanego wyliczone na podstawie kwoty bazowej, o której mowa w art. 30 ust. 3

ustawy – Karta Nauczyciela, obowiązującej w dniu 1 stycznia 2020 r. Zmiany te nie będą miały negatywnego przełożenia na realizację przedmiotowego zadania.

Art. 57 - rozwiązanie ma na celu zwiększenie limitów maksymalnych wydatków planowanych do poniesienia w 2021 r. z budżetu państwa z przeznaczeniem na dotację celową na dofinansowanie jednostek samorządu terytorialnego w zakresie wychowania przedszkolnego uczniów objętych wychowaniem przedszkolnym do końca roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym kończą 6 lat.

Zgodnie z art. 53 ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych (Dz. U. z 2020 r., poz. 17, z późn. zm.) wysokość dotacji celowej na dofinansowanie zadań w zakresie wychowania przedszkolnego dla danej jednostki samorządu terytorialnego jest obliczana jako iloczyn liczby uczniów w wieku do lat 5 objętych wychowaniem przedszkolnym, ustalonej na podstawie danych systemu informacji oświatowej według stanu na dzień 30 września roku bazowego, oraz kwoty rocznej dotacji na dziecko (w roku 2021 – 1 471 zł).

W ustawie z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych w art. 110 określono maksymalny limit wydatków w zakresie dotacji w roku 2021 na poziomie 1 mld 534 mln zł.

Prognozy opracowane na podstawie najnowszych danych ze zmodernizowanego systemu informacji oświatowej oraz danych demograficznych z GUS pokazują, że liczba uczniów w wieku do lat 5 objętych wychowaniem przedszkolnym według stanu na dzień 30 września 2020 roku wyniesie 1 076 378 i będzie większa niż zakładano przy kształtowaniu poziomu maksymalnego limitu wydatków z budżetu państwa przeznaczonych na dotację celową na dofinansowanie jednostek samorządu terytorialnego w zakresie wychowania przedszkolnego uczniów objętych wychowaniem przedszkolnym. Iloczyn liczby dzieci i kwoty rocznej na dziecko w 2021 r. spowoduje ustalenie wysokości wydatków na poziomie wyższym niż ten określony w art. 110 ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych, w związku z powyższym niezbędne jest uwzględnienie w projekcie ustawy regulacji umożliwiającej zwiększenie w projekcie ustawy budżetowej na rok 2021 wysokości rezerwy celowej przeznaczonej na zwiększenie dostępności wychowania przedszkolnego (poz. 52) o 50 mln zł, tj. do wysokości 1 mld 584 mln zł.

Zmiany związane ze świadczeniami oraz wynagrodzeniami w sektorze finansów publicznych (art. 4-35, i art. 53)

W projekcie ustawy proponuje się:

- 1) „zamrożenie” co do zasady na poziomie roku 2020 wynagrodzeń w jednostkach sektora finansów publicznych;
- 2) kontynuację „zamrożenia” na poziomie ustawowym dla 2017 r. podstawy wymiaru (w wysokości 4403,78 zł - przeciętne miesięczne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w czwartym kwartale 2016 r.), służącej do ustalania wynagrodzenia

dla osób zatrudnionych w podmiotach podlegających pod przepisy ustawy z dnia 9 czerwca 2016 r. o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami, tj. wynagrodzeń członków zarządzających i organów nadzorczych, a także wybranych postanowień umów zawieranych z członkami organów zarządzających w spółkach z udziałem Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego i ich związków, a także państwowych i komunalnych osób prawnych;

3) „zamrożenie” maksymalnych wynagrodzeń osób wymienionych w art. 2 ustawy z dnia 3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi, tj. ustalanie maksymalnych wysokości wynagrodzenia miesięcznego dla osób wymienionych w powyższym przepisie poprzez przyjęcie przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w czwartym kwartale 2019 r. (tj. 5367,71 zł).

W projekcie przewiduje się, aby „zamrożenie” poziomu wynagrodzeń nie dotyczyło wynagrodzeń finansowanych w ramach programów realizowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, w części finansowanej lub refundowanej z tych środków, zaś w części współfinansowania krajowego jedynie wówczas, gdy te zwiększane wynagrodzenia są finansowane w wysokości co najmniej 70 %, a w przypadku Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 – 2021 – co najmniej 63 %, ze środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych. Udział środków pochodzących z Unii Europejskiej w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 wynosi 63,63% (przy udziale 36,37% współfinansowania krajowego). Zasadne jest zatem obniżenie progu, dla którego nie obowiązuje „zamrożenie” poziomu wynagrodzeń do 63%, w celu umożliwienia efektywnego korzystania przez beneficjentów ze środków pomocy technicznej tego programu.

W założeniach do budżetu państwa na rok 2021 przewidziano zamrożenie funduszu wynagrodzeń w jednostkach państwowej sfery budżetowej oraz pozostałych jednostkach sektora finansów publicznych. W związku z obecną sytuacją gospodarczą kraju spowodowaną epidemią COVID-19 nastąpiła konieczność zamrożenia wynagrodzeń osób (w tym sędziów i prokuratorów), dla których podstawę obliczenia wynagrodzenia stanowi przeciętne wynagrodzenie w drugim kwartale roku poprzedniego ogłaszane przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego. W roku 2021 podstawę ustalenia wynagrodzenia sędziów i prokuratorów określono na poziomie roku 2020, tj. na podstawie przeciętnego wynagrodzenia w drugim kwartale 2019 r. ogłoszonego w Komunikacie Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 9 sierpnia 2019 r. (M.P. z 2019 r. poz. 742). Nie zmienia się dotychczasowe zasady ustalania wynagrodzenia zasadniczego sędziów i prokuratorów w oparciu o przeciętne wynagrodzenie w drugim kwartale roku poprzedniego ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego. Przepisy niniejszej ustawy spowodują „zamrożenie” systemowej waloryzacji wynagrodzeń sędziów i prokuratorów tylko w roku 2021. Powyższa propozycja mieści się w ramach całości zmian związanych z „zamrożeniem” wielkości wynagrodzeń w sektorze finansów publicznych w celu zapewnienia równowagi

budżetowej stanowiącej wartość konstytucyjną, od której zależy zdolność państwa do działania i wypełniania jego zadań. Zaproponowane zmiany będą miały wpływ m.in. na wysokość wynagrodzeń sędziów Sądu Najwyższego, sędziów Trybunału Konstytucyjnego, sędziów sądów powszechnych, sędziów Naczelnego Sądu Administracyjnego i sądów administracyjnych, prokuratorów Prokuratury Krajowej, prokuratorów powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury, Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu oraz na wysokość uposażenia sędziów i prokuratorów w stanie spoczynku. Skutkiem zamrożenia wynagrodzeń sędziów będzie zamrożenie innych wynagrodzeń wprost relacjonowanych do tych wynagrodzeń, np. wysokość wynagrodzenia asesora prokuratorowskiego, referendarza sądowego czy radców Prokuraturii Generalnej.

W projekcie przewiduje się wyłączenie „mrożenia” wynagrodzeń w odniesieniu do państwowych instytucji kultury, co ma związek w szczególności ze wzrostem w 2021 r. minimalnego wynagrodzenia za pracę.

Zamrożeniu podlegać będą również diety, dodatki lub inne świadczenia ustalane w oparciu o podstawę ustalenia wynagrodzenia zasadniczego sędziego, o której mowa w art. 91 § 1c ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 365, z późn. zm.) lub w oparciu o podstawę ustalenia wynagrodzenia zasadniczego prokuratora, o której mowa w art. 123 § 1 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. - Prawo o prokuraturze (Dz. U. z 2019 r. poz. 740, z późn. zm.). Przykładowo zamrożeniu podlegać będzie wysokość: diet członków Krajowej Rady Sądownictwa oraz rekompensaty przysługującej ławnikom biorącym udział w rozpoznawaniu spraw w sądach.

W projekcie ustawy proponuje się również „zamrożenie” świadczeń socjalnych na poziomie obowiązującym w roku 2020. W przypadku zakładowego funduszu świadczeń socjalnych podstawą naliczania odpisu będzie analogicznie jak w 2020 r., przeciętne wynagrodzenie miesięczne w gospodarce narodowej w drugim półroczu 2018 r. ogłoszone przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego - w wysokości 4134,02zł. Z przepisów ustawowych bez ich nowelizacji wynika, że wysokość odpisu podstawowego wynosi na jednego zatrudnionego 37,5% przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w gospodarce narodowej w roku poprzednim lub w drugim półroczu roku poprzedniego, jeżeli przeciętne wynagrodzenie z tego okresu stanowiło kwotę wyższą. Prezes Głównego Urzędu Statystycznego ogłasza przeciętne wynagrodzenie miesięczne w gospodarce narodowej w roku poprzednim i w drugim półroczu roku poprzedniego, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, nie później niż do dnia 20 lutego każdego roku.

Zgodnie z postanowieniami art. 53 ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela, corocznie dokonuje się odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych dla nauczycieli

w wysokości ustalonej jako iloczyn planowanej liczby nauczycieli w przeliczeniu na pełny wymiar zajęć i 110% kwoty bazowej stanowiącej podstawę wyliczania średnich wynagrodzeń nauczycieli w dniu 1 stycznia danego roku. Proponuje się, w aby w roku 2021, wprowadzić przepis, iż odpis na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych dla nauczycieli byłby dokonywany, w oparciu o kwotę bazową z dnia 1 stycznia 2018 r.

Proponuje się również zmianę naliczania odpisu na fundusz świadczeń socjalnych dla osób uprawnionych do zaopatrzenia emerytalnego służb mundurowych oraz członków ich rodzin. Projektowana zmiana spowoduje ograniczenie wydatków budżetu państwa na świadczenia socjalne dla emerytów i rencistów pobierających świadczenia emerytalno-rentowe z systemu emerytalnego. Zmiana ta dotyczy emerytów i rencistów - byłych żołnierzy oraz funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin.

W projekcie ustawy proponuje się, by w roku 2021, analogicznie jak w roku 2020, podstawą ustalenia odpisu na fundusz socjalny były środki zaplanowane w ustawie budżetowej na rok 2018 na emerytury i renty.

Ujęte w **art. 16-35** przepisy regulują kwestie funduszy nagród w jednostkach sektora finansów publicznych. W ustawie proponuje się, w związku z obecną sytuacją gospodarczą kraju spowodowaną epidemią COVID-19, wprowadzenie szeregu regulacji, które zmienią zasady dotyczące funduszu nagród. W roku 2021, co do zasady, proponuje się nie tworzenie oddzielnego, wynikającego z poszczególnych przepisów branżowych funduszy nagród. Działanie takie pozwoli na zmniejszenie w 2021 roku wydatków osobowych w jednostkach sektora finansów publicznych, przy równoczesnym utrzymaniu funduszu wynagrodzeń oraz kadr niezbędnych do realizacji ustawowych zadań.

Jednocześnie w miejsce funduszy nagród, proponuje się stworzenie możliwości przyznania nagród za szczególne osiągnięcia czy zachowania (określone w specyfikach poszczególnych służb) ze środków będących w dyspozycji kierowników jednostek, w funduszu wynagrodzeń a nie wydatkowanych z przyczyn obiektywnych (przybywanie na zwolnieniach, urlopach wychowawczych czy nieobsadzenia etatów w wyniku procedury naboru).

Przepisy związane z Funduszem Pracy (art. 36 i art. 54)

W **art 36** przewiduje się możliwość dokonywania w roku 2021 przesunięć, za zgodą Ministra Finansów, wydatków z Funduszu Pracy, z zadań realizowanych ze środków Unii Europejskiej na zadania realizowane bez udziału tych środków. W świetle tego przepisu dokonywanie w roku 2021 przez dysponenta Funduszu Pracy przesunięć wydatków przewidzianych w planie Funduszu Pracy, realizowanych w ramach środków Unii Europejskiej w celu ich przeniesienia na zadania realizowane bez udziału środków europejskich – bez zgody ministra właściwego do spraw finansów publicznych – nie będzie możliwe. Wejście w życie ww. przepisu nie będzie miało wpływu na wydatki Funduszu Pracy.

W **art. 54** proponuje się zmianę ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1409) poprzez:

- dodanie art. 108d - w celu wsparcia samorządów powiatów realizujących zadania na rzecz aktywizacji bezrobotnych minister właściwy do spraw pracy w roku 2021 przekaże środki Funduszu Pracy na dofinansowanie kosztów wynagrodzeń zasadniczych oraz składek na ubezpieczenia społeczne od wypłaconego dofinansowania do wynagrodzeń zasadniczych pracowników powiatowego urzędu pracy, realizujących zadania określone ustawą;

- dodanie w art. 109 po ust. 2u ust. 2v i 2w - w celu zabezpieczenia środków na realizację we wszystkich województwach projektów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego, stosownie do zawartych umów, o których mowa w art. 109 ust. 7 zmienianej ustawy. Projektowane przepisy pozwolą również na ustalenie przez ministra właściwego do spraw pracy kwot środków (limitów) Funduszu Pracy na finansowanie pozostałych zadań realizowanych w województwie w ramach kwot określonych w planie finansowym Funduszu Pracy (pkt 2).

Zmiany dotyczące ustawy o ekwiwalencie pieniężnym z tytułu prawa do bezpłatnego węgla dla osób uprawnionych z przedsiębiorstw robót górniczych oraz ustawy o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego (art. 37)

Zgodnie z obowiązującymi przepisami ekwiwalent pieniężny z tytułu prawa do bezpłatnego węgla, zarówno dla osób uprawnionych z przedsiębiorstw robót górniczych, jak i dla emerytów

i rencistów z kopalń postawionych w stan likwidacji przed 1 stycznia 2007 r., wypłaca ZUS. Środki na realizację tego zadania pochodzą z dotacji budżetowej, której dysponentem jest minister właściwy do spraw gospodarki złożami kopalin. Podstawą realizacji tego zadania jest umowa zawarta między ministrem właściwym do spraw gospodarki złożami kopalin a ZUS. W niniejszej ustawie proponuje się zabezpieczenie środków na ten cel w części 73 budżetu państwa – Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Proponowana zmiana skróci i usprawni proces przepływu środków z budżetu państwa bezpośrednio do wykonawcy zadania, czyli ZUS.

Zmiany dotyczące ustawy o finansach publicznych (art. 38-41)

Z uwagi na sytuację epidemiczną i gospodarczą, na etapie opracowywania projektu ustawy budżetowej nie jest możliwe szczegółowe zaplanowanie wydatków w poszczególnych częściach budżetowych, z podziałem na pozycje klasyfikacji budżetowej. Mogące wystąpić skutki finansowe dla budżetu państwa w kolejnym roku budżetowym wywołane pandemią Covid-19, uzasadniają zwiększenie poziomu środków planowanych w części 83. Rezerwy celowe, względem ogólnego poziomu planowanych wydatków. Działanie takie w większym stopniu umożliwi realizację zadań, których wielkości kosztów na etapie planowania nie można jednoznacznie przypisać do określonych jednostek sektora finansów publicznych, które współrealizują dane zadania. Powyższe rozwiązanie pozwoli elastyczniej zaplanować środki budżetowe na rok 2021 oraz dokonać ich podziału na etapie realizacji ustawy budżetowej w sposób efektywny.

W projekcie ustawy budżetowej na rok 2021 w częściach budżetu państwa, których dysponentami są poszczególni wojewodowie tworzona jest na podstawie art. 140 ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych rezerwa. Z regulacji ww. artykułu

wynika ograniczenie poziomu wysokości planowanych wydatków w ramach przedmiotowej rezerwy, tj. do 1% wydatków, z wyłączeniem dotacji dla jednostek samorządu terytorialnego. W związku z trudną do przewidzenia sytuacją związaną m.in. z rozprzestrzenianiem się pandemii Covid-19 oraz dużą liczbą odrębnych jednostek finansowanych z budżetów wojewodów zasadne jest umożliwienie ujęcia wyższych, w porównaniu do lat ubiegłych, środków w ramach rezerwy tworzonej w budżetach poszczególnych wojewodów. Z uwagi na powyższe, niezbędne jest wprowadzenie zmiany, służącej realizacji ustawy budżetowej na rok 2021 tj. wyłączenie ze stosowania ograniczeń, o których mowa w art. 140 ust. 4 ustawy o finansach publicznych. Przepis ten umożliwi realizację ustawy budżetowej oraz zwiększy elastyczność wydatkowania środków w celu zapewnienia prawidłowej realizacji zadań.

Proponowana treść **art. 40** ma wpływ na prezentowanie danych w poszczególnych załącznikach do projektu ustawy budżetowej w odniesieniu do środków pochodzących z budżetu UE, w zakresie Perspektywy Finansowej 2021-2027. Wyłączenie stosowania przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869, z późn. zm.), określonych w art. 119, art. 121 oraz art. 122 ust. 1 pkt 2 lit. b i c w odniesieniu do programów i projektów finansowanych w ramach Perspektywy Finansowej 2021-2027 wynika z faktu, że aktualnie nie zostały podjęte ostateczne ustalenia, dotyczące podziału kwot zobowiązań Komisji Europejskiej w ramach ww. Perspektywy, sposobów wdrażania projektów oraz ostatecznego kształtu poszczególnych programów operacyjnych/instrumentów finansowania.

Przewidziane w **art. 41** wyłączenie środków na realizację wspólnej polityki rolnej wynika z faktu, że zasady rozliczania środków w ramach pierwszego filaru wspólnej polityki rolnej są inne, niż zasady rozliczania funduszy UE, dla których wydatki można realizować w okresie siedmiu plus trzy lata, a rozliczeniu podlega alokacja dla całego programu. W ramach pierwszego filaru wspólnej polityki rolnej, finansowaniem Europejskiego Funduszu Rolnego Gwarancji objęte są zarówno płatności bezpośrednie, w ramach kopert finansowych ustalonych na poszczególne lata objęte perspektywą finansową w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1307/2013 z dnia z 17 grudnia 2013 r. ustanawiającym przepisy dotyczące płatności bezpośrednich dla rolników na podstawie systemów wsparcia w ramach wspólnej polityki rolnej oraz uchylającym rozporządzenie Rady (WE) nr 637/2008 i rozporządzenie Rady (WE) nr 73/2009 (Dz. Urz. L 2013 Nr347, str. 608, z późn. zm.), jak również działania interwencyjne obejmujące mechanizmy uruchamiane doraźnie, w zależności od sytuacji panującej na rynku, w ramach środków udostępnianych przez Komisję Europejską. Z powyższego względu, nie jest możliwa prezentacja alokacji obejmującej wszystkie wydatki ponoszone w ramach pierwszego i drugiego filaru wspólnej polityki rolnej dla całej perspektywy finansowej.

Przepis dotyczący funkcjonowania Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (art. 42)

W związku z obecną sytuacją epidemiczną i gospodarczą planowana na 2020 r. przebudowa funkcjonowania Otwartych Funduszy Emerytalnych w oparciu o przepisy ustawy z dnia 13

lutego 2020 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z przeniesieniem środków z otwartych funduszy emerytalnych na indywidualne konta emerytalne została tymczasowo zawieszona i przełożona do implementacji w roku kolejnym. Dlatego też zasadne jest wprowadzenie przepisu do ustawy o budżecie umożliwiającego finansowanie rekompensat składek przekazywanych na rzecz otwartych funduszy emerytalnych w ramach wydatków budżetu państwa również w 2021 roku. Niniejszy przepis spowoduje, że w roku 2021 dotacja przekazywana przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych do Funduszu Ubezpieczeń Społecznych będzie przeznaczona także na finansowanie przedmiotowych rekompensat.

Rozwiązanie to jest konsekwencją ujęcia w projekcie ustawy budżetowej na rok 2021 środków przeznaczonych na te rekompensaty w wydatkach, które do roku 2018 były ujmowane w rozchodach budżetu państwa. Przyjęte rozwiązanie jest analogiczne jak w latach 2019-2020 i zmierza do wyeliminowania wątpliwości odnośnie do zasad klasyfikowania środków z tytułu przekazania składek do otwartych funduszy emerytalnych. Powyższa zmiana nie ma wpływu na wynik sektora instytucji rządowych i samorządowych wg ESA 2010.

Zmiana dotycząca Funduszu – Centralna Ewidencja Pojazdów i Kierowców (art. 43)

Przepis ma na celu zapewnienie możliwości finansowania ze środków funduszu celowego - Centralna Ewidencja Pojazdów i Kierowców zadań ministra właściwego do spraw informatyzacji w obszarze informatyzacji państwa, objętych działem informatyzacja. W konsekwencji, w 2021 r. możliwe będzie wydatkowanie środków z Funduszu nie tylko na wydatki określone w art. 80d ust. 5 ustawy – Prawo o ruchu drogowym, ale również wydatkowanie na finansowanie zadań ministra właściwego do spraw informatyzacji związanych z informatyzacją państwa. Umożliwienie finansowania w roku 2021 zadań związanych z informatyzacją państwa pozwoli na niezakłóconą realizację zadań publicznych. Środki w wysokości 99.867 tys. zł na finansowanie przez ministra właściwego do spraw informatyzacji w roku 2021 zadań związanych z informatyzacją państwa zostały ujęte w projekcie planu finansowego państwowego funduszu celowego - Centralna Ewidencja Pojazdów i Kierowców

Przedmiotowe środki zostały zaplanowane, z przeznaczeniem m. in. na:

- a) finansowanie wydatków związanych z utrzymaniem i rozwojem systemów i ewidencji państwowych,
- b) administrowanie, odbudowę i modernizację Zintegrowanej Infrastruktury Rejestrów.

Zmiany dotyczące Centrum Obsługi Administracji Rządowej (art. 44)

Proponowany przepis ma na celu umożliwienie Szefowi Kancelarii Prezesa Rady Ministrów udzielenie dotacji celowej instytucji gospodarki budżetowej Centrum Obsługi Administracji Rządowej na realizację zadań publicznych, tj. na realizację zadań inwestycyjnych oraz remontów w nieruchomościach stanowiących wyposażenie lub przekazanego w użyczenie tej instytucji. Wydatki przyczynią się do podniesienia bezpieczeństwa technicznego obiektów, a także zmniejszenia kosztów ich użytkowania.

Zgodnie z art. 24 ust.1. ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, instytucja gospodarki budżetowej może otrzymywać dotacje z budżetu państwa na realizację zadań publicznych, jeżeli odrębne ustawy tak stanowią.

Umożliwienie Szefowi Kancelarii Prezesa Rady Ministrów udzielenia dotacji celowej dla instytucji gospodarki budżetowej – Centrum Obsługi Administracji Rządowej pozwoli na realizację zadań publicznych, tj. na realizację zadań inwestycyjnych oraz remontów w nieruchomościach stanowiących wyposażenie tej instytucji. Wydatki przyczynią się do podniesienia bezpieczeństwa technicznego obiektów, a także zmniejszenia kosztów ich użytkowania. W wyniku realizacji zaplanowanych inwestycji i remontów, zwiększeniu ulegnie wartość majątku Skarbu Państwa.

Planowana jest wypłata dotacji celowej na sfinansowanie:

- **wydatków inwestycyjnych w kwocie 1,430 mln zł** na realizację zadań:

- wykonanie dokumentacji projektowej oraz robót polegających na wykonaniu linii światłowodowych wraz z wykonaniem węzła komunikacyjnego w budynku „Perkoz” na terenie Ośrodka Wypoczynkowego Łańsk,
- przebudowa pomostów zlokalizowanych przed budynkiem „Puszcza”,

- **wydatków bieżących w kwocie 1,445 mln zł** na realizację zadań:

- doposażenie wnętrza „Stynki” w OW Łańsk,
- modernizacja wnętrza lobby recepcyjnego w budynku głównym „Puszcza” w OW Łańsk,
- strefa zieleni przed budynkiem „Puszcza” w OW Łańsk,
- wymiana wykładzin w budynku „Puszcza” (pokoje + części wspólne) w OW Łańsk,
- obsługa inwestycyjna.

Przepisy dotyczące możliwości przenoszenia wydatków budżetowych zaplanowanych w dziale obrona narodowa między częściami budżetowymi oraz między działami w części 29 - Obrona narodowa (art. 45-46)

Proponowane przepisy stwarzają w roku 2021, podobnie jak w roku 2020, materialną podstawę do dokonywania przeniesień wydatków zaplanowanych:

- w dziale „obrona narodowa” między częściami budżetu państwa przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych, na zgodne wnioski Ministra Obrony Narodowej oraz właściwego dysponenta części budżetowej.

- w części 29 - Obrona narodowa, między działami na wniosek Ministra Obrony Narodowej.

Przepisy te umożliwią elastyczne wykonywanie wydatków obronnych w 2021 r.

Przepis dotyczący finansowania działań w obszarze ratownictwa lotniczego (art. 47)

Proponowany przepis stanowi, analogicznie jak w latach 2019-2020, materialną podstawę do przeznaczania części wydatków obronnych ustalanych zgodnie z art. 7 ustawy z dnia 25 maja 2001 r. o przebudowie i modernizacji technicznej oraz finansowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej na sfinansowanie w roku 2021 wydatków związanych

z zapobieganiem negatywnym skutkom deficytu pilotów w Śmigłowcowej Służbie Ratownictwa Medycznego (HEMS) oraz modernizacji samolotowego zespołu transportowego w Lotniczym Pogotowiu Ratunkowym w Warszawie, ustanowionego uchwałą Nr 12/2018 Rady Ministrów z dnia 29 stycznia 2018 r.

Skutkiem wprowadzenia tego przepisu jest umożliwienie finansowania w roku 2021 wydatków związanych z realizacją Programu zapobieżenia negatywnym skutkom deficytu pilotów w Śmigłowcowej Służbie Ratownictwa Medycznego (HEMS), modernizacji samolotowego zespołu transportowego w Lotniczym Pogotowiu Ratunkowym w Warszawie oraz budową nowej siedziby HEMS do kwoty 15.340 tys. zł, ze środków będących w dyspozycji Ministra Obrony Narodowej.

Przepis dotyczący finansowania potrzeb obronnych Rzeczypospolitej Polskiej z wydatków Funduszu Modernizacji Sił Zbrojnych oraz z wydatków Agencji Mienia Wojskowego przeznaczonych ze środków własnych agencji na inwestycje internatowe i mieszkaniowe (art. 48)

W roku 2021, podobnie jak w roku 2020, na finansowanie potrzeb obronnych Rzeczypospolitej Polskiej, o których mowa w art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 25 maja 2001 r. o przebudowie i modernizacji technicznej oraz finansowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, przeznaczają się również wydatki:

- 1) Funduszu Modernizacji Sił Zbrojnych, o którym mowa w art. 11 ustawy z dnia 25 maja 2001 r. o przebudowie i modernizacji technicznej oraz finansowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, w kwocie nie niższej niż 175.827 tys. zł,
 - 2) Agencji Mienia Wojskowego, o której mowa w ustawie z dnia 10 lipca 2015 r. o Agencji Mienia Wojskowego, przeznaczone ze środków własnych Agencji na inwestycje internatowe i mieszkaniowe, w kwocie nie niższej niż 29.856 tys. zł,
- w łącznej wysokości z wydatkami budżetu państwa nie niższej niż 2,2% Produktu Krajowego Brutto.

Przeznaczenie na finansowanie potrzeb obronnych Rzeczypospolitej Polskiej i ujęcie w limicie wydatków na rok 2021 wydatków Funduszu Modernizacji Sił Zbrojnych oraz Agencji Mienia Wojskowego przeznaczonych ze środków własnych Agencji na inwestycje internatowe i mieszkaniowe wynika z faktu, iż ww. wydatki Funduszu Modernizacji Sił Zbrojnych oraz Agencji Mienia Wojskowego służą realizacji zadań wynikających z potrzeb obronnych państwa.

Zmiany związane ze szkolnictwem wyższym (art. 49-51)

Projekt zakłada, że minister właściwy do spraw budżetu na wniosek ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki przekazuje, w terminie 45 dni od dnia złożenia wniosku, w 2021 r. uczelni publicznej, będącej laureatem konkursu w ramach programu „Inicjatywa doskonałości – uczelnia badawcza” skarbowe papiery wartościowe. Łączna wartość zobowiązań z tego tytułu nie może przekroczyć kwoty 496 733 tys. zł.

Umożliwienie przekazywania skarbowych papierów wartościowych podmiotom wymienionym w art. 50 ma na celu finansowanie programu „Inicjatywa doskonałości – uczelnia badawcza” w drugim roku realizacji tego programu, tj. w roku 2021. Wartość nominalna skarbowych papierów wartościowych przekazywana uczelniom będzie wynosiła 11% subwencji z 2019 r. ustalonej na podstawie algorytmu podziału środków dla uczelni. Jest to o 1 pkt proc. więcej niż przewidziany ustawą – *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* minimalny poziom rocznego finansowania umów w ramach Programu. Z uwagi na fakt, że umowy na realizację Programu zostały już podpisane, konieczne jest doprecyzowanie, że sposób finansowania przewidziany w art. 51 będzie obowiązywał w stosunku do już zawartych umów.

Do emisji skarbowych papierów wartościowych nie stosuje się przepisów ustawy *o finansach publicznych* dotyczących emisji skarbowych papierów wartościowych, z uwagi na fakt, że w tym przypadku to przedmiotowa ustawa określa zasady i tryb emitowania ww. skarbowych papierów wartościowych.

Ze względu na powiązanie przekazania skarbowych papierów wartościowych z realizacją programu „Inicjatywa Doskonałości – uczelnia badawcza” proponuje się wprowadzenie przepisu o zwolnieniu ze stosowania art. 38–41 ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. *o zasadach zarządzania mieniem państwowym* oraz art. 423 ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce*.

W projekcie ustawy proponuje się, podobnie jak w roku 2020, wprowadzenie w art. 49 regulacji, iż w roku 2021 nie będzie stosowany przepis art. 460 ust. 10 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce*, z którego wynika, iż wydatki przeznaczone na kształcenie w uczelniach wojskowych studentów studiów stacjonarnych i doktorantów będących osobami cywilnymi, nie są zaliczane do wydatków obronnych, o których mowa w art. 7 ustawy o przebudowie i modernizacji technicznej oraz finansowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej. Zgodnie z art. 460 ust. 8 pkt 2 ustawy – *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* środki na pokrycie ww. wydatków są przyznawane z części budżetowej, której dysponentem jest Minister Obrony Narodowej w ramach działu „szkolnictwo wyższe i nauka”. Zgodnie z art. 7 ust. 2 ustawy o przebudowie i modernizacji technicznej oraz finansowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej wydatki na finansowanie potrzeb obronnych RP obejmują wydatki budżetowe w części budżetu państwa „obrona narodowa” oraz wydatki budżetowe w dziale „obrona narodowa” w innych częściach budżetu państwa. W związku z tym w roku 2021 ww. wydatki zostaną zaliczone do wydatków obronnych. Planowane wydatki w roku 2021 wyniosą 248 797 tys. zł.

Przepis związany z Funduszem Solidarnościowym (art. 52)

Ustawą z dnia 20 grudnia 2019 r. o zmianie ustawy o Solidarnościowym Funduszu wsparcia Osób Niepełnosprawnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 2473) wprowadzono przepis przejściowy, mający zastosowanie do roku 2019, odnoszący się do kwestii związanych z realizacją jednorazowego świadczenia pieniężnego dla emerytów i rencistów, o którym mowa w art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 4 kwietnia 2019 r. o jednorazowym świadczeniu

pieniężnym dla emerytów i rencistów w 2019 r. (Dz. U. poz. 743). Zgodnie z postanowieniami ustawy środki Funduszu przeznacza się na finansowanie tego zadania stanowią koszty Funduszu Solidarnościowego. Jednocześnie na mocy ww. ustawy Fundusz Solidarnościowy uzyskał pożyczkę z Funduszu Rezerwy Demograficznej umożliwiającą dokonanie zwrotu wydatków poniesionych w 2019 r. przez Fundusz Ubezpieczeń Społecznych, w związku z wypłatą jednorazowego świadczenia pieniężnego dla emerytów i rencistów w kwocie 8.736.458.958,21 zł. Ponadto Minister właściwy do spraw finansów publicznych dokonał wpłaty środków z budżetu państwa do Funduszu Rezerwy Demograficznej. Wyrównanie stanu środków Funduszu Rezerwy Demograficznej stanowi przesłankę do umorzenia pożyczki udzielonej Funduszowi Solidarnościowemu

Zmiany dotyczące publicznego transportu zbiorowego (art. 55)

Proponowane rozwiązanie przewiduje przesunięcie terminu wejścia w życie przepisów ustawy

o publicznym transporcie zbiorowym w zakresie zasad rekompensowania przewoźnikom i operatorom przewozów w środkach publicznego transportu zbiorowego w transporcie kolejowego i autobusowego (z wyłączeniem komunikacji miejskiej) o kolejny rok, tj. do dnia 1 stycznia 2022 r. Wydłużenie *vacatio legis* powyższych przepisów o dodatkowy rok pozwoli na dokończenie, podjętych przez Ministerstwo Infrastruktury zmian legislacyjnych w obszarze organizacji niektórych aspektów publicznego transportu zbiorowego (m.in. finansowania rekompensaty z tytułu stosowania ulg ustawowych), umożliwiających jednostkom samorządu terytorialnego organizację transportu publicznego na swoim obszarze w sposób pozwalający na zaspokojenie potrzeb pasażerów i wprowadzających czytelny sposób dystrybucji środków z budżetu państwa na finansowanie ustawowych ulg. Prace nad zmianą nie zostały zakończone

w 2019 r. z uwagi na upływ VIII kadencji Parlamentu Rzeczypospolitej Polskiej. Jednocześnie mając na uwadze, że obecnie prowadzone prace nad ustawą mogą z różnych względów nie zostać zakończone w czasie, który umożliwi ich wejście w życie przez końcem bieżącego roku, zasadnie jest przedłużenie obowiązywania dotychczasowych zasad w tym zakresie. Konsekwencją braku przesunięcia terminu wejścia w życie przepisów ustawy o publicznym transporcie zbiorowym przy niewystarczającym czasie na zakończenie prac nad kompleksową nowelizacją ustawy o publicznym transporcie zbiorowym będzie ograniczenie obowiązku stosowania ulg ustawowych do przewozów o charakterze użyteczności publicznej, jak również konieczność przyjęcia odmiennej od zawartej w projekcie ustawy budżetowej na rok 2021 struktury budżetów dysponentów odpowiedzialnych za finansowanie ulg. Przepisy, które miałyby wejść w życie z dniem 1 stycznia 2021 r. zawierają inny od obecnego system finansowania ulg (np. zakładają zmianę charakteru dotacji na ulgi kolejowe z dotacji przedmiotowej na dotację celową, a także zmianę charakteru finansowania ulg autobusowych w ramach zadania bieżącego z zakresu administracji rządowej na zadanie własne).

Wydatki zaplanowane w projekcie ustawy budżetowej na 2021 r. wynikają z kalkulacji dysponentów opartych o dotychczasowe doświadczenia pozyskane na podstawie aktualnych

regulacji, ze względu na brak dostatecznej wiedzy np. co do liczby umów możliwych do zawarcia w przypadku ograniczenia stosowania ulg ustawowych do przewozów o charakterze użyteczności publicznej. Nieuregulowanie na rok 2021 zmiany ww. przepisów stwarza poważne ryzyko, iż ustawa budżetowa nie zapewni prawidłowego finansowania ulg.

Zmiany dotyczące Karty Dużej Rodziny (art. 56)

Konieczność podniesienia limitów na realizację ustawy o Karcie Dużej Rodziny dla gmin oraz ministra właściwego do spraw rodziny wynika z większej niż zakładano liczby wniosków składanych przez rodziny wielodzietne, które posiadają lub kiedykolwiek posiadały na utrzymaniu co najmniej troje dzieci. Powodem tej sytuacji jest z jednej strony zmiana struktury rodzin wynikająca ze wzrostu liczby urodzeń trzecich i kolejnych dzieci w rodzinach, jak również wzrost liczby firm oferujących zniżki dla rodzin wielodzietnych co wpływa na wzrost atrakcyjności Karty Dużej Rodziny. Rodziny które, do tej pory mogły, ale nie ubiegały się o Kartę Dużej Rodziny, składają wnioski o jej przyznanie.

Projekt ustawy nie podlega notyfikacji zgodnie z przepisami dotyczącymi funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych, stosownie do § 27 ust. 3 pkt 4 lit. b uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2016 r. poz. 1006, z późn. zm.).

Zgodność projektu ustawy z prawem Unii Europejskiej

Projektowana ustawa jest zgodna z prawem Unii Europejskiej. Ustawa nie wymaga przedstawiania jej organom i instytucjom Unii Europejskiej w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia. W szczególności regulacja nie mieści się w zakresie przedmiotowym zagadnień podlegających konsultacjom z Europejskim Bankiem Centralnym, zgodnie z art. 2 ust. 1 decyzji Rady z dnia 29 czerwca 1998 r. (98/415/WE) w sprawie konsultacji Europejskiego Banku Centralnego udzielanych władzom krajowym w sprawie projektów przepisów prawnych (Dz. Urz. UE L 189 z 03.07.1998, s. 42).

Osiągnięcie celu ustawy nie jest możliwe za pomocą innych środków.

W ocenie projektodawców przedmiot projektowanej regulacji nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej. Projekt ustawy nie podlega obowiązkowi przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia. Projektowana ustawa nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.) i w związku z tym nie podlega notyfikacji.

Projekt ustawy nie dotyczy majątkowych praw i obowiązków przedsiębiorców lub praw i obowiązków przedsiębiorców wobec organów administracji publicznej i nie wpływa na działalność mikro przedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców.

Zakres projektu ustawy nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) projekt zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.